

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

VERDERE ONTWIKKELING VAN DE ACTIVITEITEN INZAKE VIETNAM

S a m e n v a t t i n g

De activiteiten hier te lande, gericht tegen de Amerikaanse politiek inzake Vietnam, duren voort. Het Jongerencomité Vietnam is opnieuw met enige studentenorganisaties uitgebreid. Ook Rotterdam heeft nu een Vietnamcomité, dat kort na zijn oprichting reeds een protestbijeenkomst en een straatdemonstratie organiseerde.

Alhoewel de communisten in het landelijk Vietnamcomité aanvankelijk dreigden te zullen terugtreden indien provo's zouden worden toegelaten, zullen het ANJV en de CPN nu toch zitting nemen in het Rotterdams comité.

Naast het Jongerencomité Vietnam zijn, sinds begin mei 1966, ook andere, niet daarin verenigde jongeren actief. Vermoedelijk spelen in die activiteiten, welke begonnen met het ingooien van ruiten van het Amerikaanse consulaat in Amsterdam, met name provo's een belangrijke rol.

GEHEIM

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

VERDERE ONTWIKKELING VAN DE ACTIVITEITEN INZAKE VIETNAMActiviteiten

De laatste tijd heeft het Jongerencomité Vietnam het accent van zijn activiteiten enigszins verlegd. Werden voorheen voornamelijk protestacties gehouden, thans ligt de nadruk meer op het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten. Deze worden beledigd overeenkomstig het plan van het comité, waarover voorzitter Huib Riethof mededeling deed na afloop van de op 12 februari j.l. in Amsterdam gehouden protestdemonstratie.

De eerste van de bedoelde bijeenkomsten vond plaats op 18 februari j.l. in Utrecht. Deze werd georganiseerd door het plaatselijk Jongerencomité Vietnam, dat is aangesloten bij het landelijk comité. Voor deze bijeenkomst bestond veel belangstelling, vooral van jongeren, onder wie veel studenten. Als spreekster trad op mej. dra. Fenna van den Burg, die verbonden is aan het Polemologisch Instituut te Groningen.

Een soortgelijke avond werd op 17 mei j.l. in Nijmegen gehouden, waar prof. dr. B. Delfgaauw, lid van het Aanbevelingscomité van het landelijk Jongerencomité Vietnam, het woord voerde. De relatie tussen het Nijmeegs organiserend comité en het landelijke is nog niet duidelijk. Wel zitten in het comité in Nijmegen vertegenwoordigers van organisaties, die ook deel uitmaken van het landelijk Jongerencomité Vietnam.

Op 6 mei j.l. werd in Enkhuizen een fototentoonstelling geopend. Het initiatief ging uit van een "informatiecomité Vietnam" voor Enkhuizen e.o., waarin communisten, socialisten, rooms-katholieken en protestanten samenwerken. Op 10 mei organiseerde dit comité een "teach-in", waar zowel voor- als tegenstanders van de Amerikaanse politiek het woord voerden. Onder hen bevond zich het CPN-partijbestuurslid en lid van de Tweede Kamer Tjalle Jager. Gerard Maas, eveneens lid van het partijbestuur en tevens secretaris van de communistische Nederlandse Vredesraad (NVR), sprak de aanwezigen namens deze raad toe. De relatie van het comité in Enkhuizen ten opzichte van het landelijk Jongerencomité Vietnam, werd tot dusver evenmin geheel duidelijk.

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

GEHEIM

- 3 -

Rotterdams comité

Tijdens een besloten vergadering op 15 april j.l. werd in Rotterdam opgericht het Jongerencomité "Vrede en zelfbeschikking voor Vietnam". Gezien het feit dat dit comité dezelfde naam voert als het landelijke en ook dezelfde doelstellingen heeft, kan aangenomen worden dat een nauwe relatie bestaat met het Jongerencomité Vietnam. In het Rotterdams comité zijn de volgende organisaties en groeperingen vertegenwoordigd: de Bande-Bomgroep, het Comité 1961 voor de Vrede, Desperado (Rotterdamse provo's), de Federatie van Jongerengroepen (FJG) van de PvdA te Rotterdam, de Jongerenwerkgroep van de Doopsgezinde Vredesgroep, het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (OVB), de PSP, de democratisch-socialistische studentenvereniging "Politeia", de pro-chinese communistische jeugdgroep "De Rode Vlag", de (links-socialistische) Socialistische Jeugd van Nederland (SJ) en "De Vrije", een anarchistisch tijdschrift, waarvan de redactie en administratie in Rotterdam zijn gevestigd. Het comité organiseerde op 13 mei een openbare protestvergadering en op 14 mei een demonstratie in het centrum van Rotterdam. Deze laatste datum werd speciaal gekozen ter herinnering aan het Duitse bombardement op de Maasstad op 14 mei 1940.

Tot dusver maakt het communistische Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) geen deel uit van het Rotterdams comité, aangezien de communisten niet samen met vertegenwoordigers van "De Rode Vlag" en provo's in één comité wensten te zitten. Volgens de laatste berichten wil "De Rode Vlag" evenwel terwille van het ANJV en de CPN terugtreden. De provo's blijven echter in het comité vertegenwoordigd.

Moeilijkheden voor het ANJV

Dat laatste wekt verwondering, daar het ANJV, begin maart j.l., in het landelijk comité de portefeuille-kwestie stelde en dreigde het comité te zullen verlaten indien "De Rode Vlag" en de provo's zouden worden toegelaten.

Voorzover bekend werd in het landelijk Jongerencomité Vietnam over deze kwestie tot nu toe geen beslissing genomen.

Gezien het verloop van de gebeurtenissen in het Rotterdamse comité,

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

GEHEIM

- 4 -

lijkt het er op dat de dagelijkse leiding van het ANJV terugkeert van zijn eerder ingenomen standpunt ten aanzien van de provo's en vooralsnog ook het landelijk jongerencomité niet zal verlaten.

Toch zitten de communistische jongeren in een moeilijk parket. Naar verluidt, zou men de strubbelingen over de toelating van de provo's eigenlijk graag als argument hebben willen gebruiken om het comité de rug toe te keren. Men is namelijk van mening, dat de voorzitter van het Jongerencomité Vietnam, de trotskist Huib Riethof, de laatste tijd veel te veel invloed heeft gekregen. De communisten en hun eventuele medestanders zien evenwel geen kans meer om zich van hem te ontdoen. Ook zouden zij de gedachte zijn toegedaan in en met het jongerencomité niet meer datgene te kunnen bereiken, wat zij zich als goede communisten hadden voorgesteld: het ombuigen van het beleid in communistische geest.

Het ANJV heeft zich kennelijk in Riethof vergist. Enige maanden geleden leek er sprake te zijn van verbetering in de betrekkingen tussen de communisten en betrokkene, doch dit is blijkbaar slechts schijn geweest. Vermoedelijk was hier sprake van een tijdelijke passiviteit van Riethof, welke de communisten hebben uitgelegd als een wijziging in diens politieke gedachtengang. Naar het zich laat aanzien werd deze passiviteit veroorzaakt door het simpele feit, dat betrokkene in die periode voor zijn candidaatsexamen geschiedenis zat, waarvoor hij begin maart j.l. slaagde.

Anderzijds zit het ANJV met het probleem dat het in opdracht van het CPN-partijbestuur (zitting van 8 en 9 april j.l.) moet trachten om de aanhang van de provo's voor zich te winnen. In dit verband moge worden verwezen naar het gestelde in het Maandoverzicht van deze dienst van april 1966, waar de verhouding van de communisten tot de provo's werd geschetst.

Door thans uit het jongerencomité te treden zou de ANJV-leiding zich beroven van een mogelijkheid tot nader contact met de provo-aanhang. In ieder geval zouden de communisten door aldus te handelen, zich ongetwijfeld vervreemden van de rest van de jeugdorganisaties, hetgeen het partijbestuur nu juist wil voorkomen.

GEHEIM

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

- 5 -

Inmiddels trekt het wel de aandacht, dat het ANJV sinds een maand ook eigen initiatieven ontwikkelt in de kwestie Vietnam. Zo overhandigde een ANJV-delegatie op 20 april j.l. een protestboodschap bij het Amerikaanse consulaat in de hoofdstad. Ook maakte het communistisch jeugdverbond veel propaganda voor een demonstratie, die de CPN in het kader van haar verkiezingsactiviteiten op 27 april j.l. in Amsterdam organiseerde. De demonstratie werd besloten met een meeting, waar o.m. Roel Walraven, voorzitter van het verbond en als zesde geplaatst op de CPN-candidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen, het woord voerde. Voorts heeft het ANJV besloten om de komende Pinkstermanifestatie, die op 28, 29 en 30 mei a.s. in Bilthoven wordt georganiseerd, geheel in het teken te plaatsen van de leuze "Vietnam voor de Vietnamezen".

Contact met een Noord-Vietnamees

Vernomen werd, dat Huib Riethof enige maanden geleden contact heeft gehad met een Noord-Vietnamees en met hem heeft gesproken over de manier, waarop het jongerencomité de Noord-Vietnamezen het beste zou kunnen helpen. De vertegenwoordiger uit Vietnam vroeg bij die gelegenheid om plastic en om machines voor de fabricage van textiel. Het plastic, het liefst in grote vellen, zou gebruikt kunnen worden ter bescherming tegen de uitwerking van napalmbommen.

Tot nu toe is niets gebleken van een inzamelingsactie of iets dergelijks voor dit doel.

Uitbreiding Jongerencomité Vietnam

Zoals bekend, waren eind februari 1966 18 jeugd- en studentenorganisaties in het Jongerencomité Vietnam verenigd. Sindsdien hebben nog andere dat voorbeeld gevolgd of overwogen zulks. Zo besloot de ledenraad van de Algemene Studenten Vereniging Amsterdam (ASVA) in haar vergadering van 23 maart j.l. zich te scharen achter de doelstellingen, die de grondslag vormen van het jongerencomité. Het ASVA-bestuur, dat ca. 10.000 studenten vertegenwoordigt, werd gemachtigd besprekingen te openen om na te gaan of aansluiting nuttig zou kunnen zijn.

Tijdens het, eind april 1966 in Amsterdam gehouden, tweede "analyse"-congres van de Studentenvakbeweging (SVB), verklaarden de afgevaar-

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

GEHEIM

- 6 -

digden zich accoord met het toetreden van de landelijke organisatie tot het jongerencomité. De afdeling Amsterdam van de SVB maakte er al sinds de oprichting in september 1965 deel van uit. De SVB telt thans rond de 2500 leden.

Volgens recente persberichten zijn de afdelingen Amsterdam, Groningen en Utrecht van de Nederlandse Christen Studentenvereniging (NCSV), eveneens toegetreden tot het jongerencomité. In 1965 telde deze studentenorganisatie ca. 2400 leden, verdeeld over 9 afdelingen. Ook in de Vrijzinnig Christelijke Studentenbond (VCSB) zouden voorstanders zijn van aansluiting.

Inmiddels is gebleken, dat niet - zoals eerder verondersteld - de plaatselijke Oecumenische Jeugdraad in Utrecht deel uitmaakt van het Jongerencomité Vietnam, maar de landelijke organisatie van deze naam. Het januari t/m maartnummer 1966 van "Oikoumene", orgaan van de gelijknamige organisatie, was zelfs geheel aan deze kwestie gewijd. Vertegenwoordigers van verschillende levensbeschouwelijke en politieke opvattingen (waaronder leden van de CPN en de PSP) waren uitgenodigd hun gedachten inzake de Vietnamese kwestie op papier te zetten. Onder hen was ook prof. dr. B. Delfgaauw, die pleitte voor enigerlei initiatief van de Nederlandse regering.

Activiteiten van andere groeperingen

Blijkens een op 1 mei j.l. verspreide circulaire van "individuele deelnemers" uit een zo geheten "actiegroep Vietnam", hebben deze besloten een reeks activiteiten te gaan ontwikkelen. De geplande en gedeeltelijk reeds ten uitvoer gelegde acties zijn:

- 5 mei: Bloemen plukken in het Vondelpark en deze neerleggen bij het nationaal monument op de Dam. Deze activiteit liep uit op een betoging voor het Amerikaanse consulaat in de hoofdstad, waarbij een aantal ruiten sneuvelde.
- 15 mei: Stille protesttocht door Amsterdam, zoals er al enige (ook in andere plaatsen) werden georganiseerd, als vervolg op de met Pasen j.l. gehouden ABC-protestmars van Den Helder naar Amsterdam. Ook voor deze betoging zou geen toestemming gevraagd worden.

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

GEHEIM

- 7 -

- 18 mei: Vietnamnacht in "De Brakke Grond" in Amsterdam. Korte toespraken van D. de Lange, Bernard de Vries (provolijst-trekker gemeenteraadsverkiezingen in Amsterdam), ds. L. Ringnalda, Jan Blok, prof. dr. H.R. van Wijngaarden, Simon Vinkenoog (heeft relaties met de provo's) en het PSP Tweede Kamerlid A.J. Bruggeman. Getracht zou worden de beschikking te verkrijgen over de fim van Joris Ivens inzake Vietnam "Le ciel et la terre". De te voeren discussie zou als uitgangspunt hebben, op welke manier men op korte termijn tot een werkelijk effectieve Vietnamactie zou kunnen komen. De bijeenkomst zou besloten zijn. Kaarten waren te verkrijgen bij Peter Bronkhorst, een vooraanstaande provo.
- 19 mei: (Hemelvaartsdag): Autobusprotesttocht naar het Zadkinebeeld in Rotterdam. De tocht gaat vandaar via Den Haag, waar een korte voettocht naar de Amerikaanse ambassade wordt georganiseerd, naar Amsterdam, waar men zich zal verzamelen bij de Dokwerker. Vandaar te voet naar de Dam. Het aanmeldingsadres voor Amsterdam is bij Ite Hamming, die beschouwd wordt als de "coming-man" van de Amsterdamse provo's. Voor Rotterdam en Den Haag, kan men terecht bij Ernst Verhaar. Van hem is bekend, dat hij in januari 1966 secretaris was van de SJ-afdeling Rijnmond en dat hij thans voorzitter is van het Rotterdams Jongerencomité Vietnam.
- 30 mei: (Tweede Pinksterdag); Spontane acties, zoals trottoir teach-ins met Amerikaanse touristen. Voorts verspreiding meertalige manifesten, demonstratie op de Dam om 5 uur en samenscholingen voor partijbureaux, consulaten en ministeriële ambtswoningen.

Het is niet geheel duidelijk, wie de eigenlijke organisatoren van deze activiteiten zijn. In september 1965 was er een Actiegroep Vietnam, die een petitie aan de Nederlandse regering aanbood, waarin initiatieven werden gevraagd inzake Vietnam. Dit appèl was ondertekend door ca. 200 vooraanstaande Nederlanders. Als secretaris van de groep trad op Henk Branderhorst, bestuurslid van de afdeling Amsterdam van de PSP en lid van het Comité 29 november 1962.

In elk geval is het aantal namen van provo's, dat in deze circulaire voorkomt, opvallend groot. Het zou dan ook niet verbazen, wanneer

GEHEIM

Behoort bij schrijven no. 827.171

Ex. no. 41

GEHEIM

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

- 8 -

zou blijken dat de groep als geheel aan deze acties meedoet, c.q. daarin zelfs een leidende rol vervult, aangezien het de provo's tot nu toe niet is gelukt betrokken te worden in de activiteiten van het landelijk Jongerencomité Vietnam.

1 juni 1966.

GEHEIM